

**Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет
Кафедра філософії та суспільних наук**

**«Гендер. Екологія. Здоров'я». До 75-річчя
видання книги «Друга стать» (1949) Сімони
де Бовуар**

*Матеріали
VIII Міжнародної міждисциплінарної науково-
практичної конференції, м. Харків, 24–25 жовтня 2025 р.*

Харків 2025

**Ministry of Health of Ukraine
Kharkiv National Medical University
Department of Philosophy and Social Sciences**

**Gender. Ecology. Health. To the 75th anniversary of the
publication of the book “The Second Sex” (1949) by
Simone de Beauvoir**

*Proceedings of the VIII International Interdisciplinary Scientific
and Practical Conference, Kharkiv, October 24–25, 2025*

Kharkiv 2025

ББЛ 60.542.21
УДК 314.334.43
Г 34

Друкується за рішенням вченої ради
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 16 від 27.11.2025 р.

Редакційна колегія:

Наконечна Оксана Анатоліївна, докторка медичних наук, професорка
Карпенко Катерина Іванівна, докторка філософських наук, професорка
Абашнік Володимир Олексійович, доктор філософських наук, професор

Г3 Гендер. Екологія. Здоров'я. До 75-річчя видання книги «Друга стаття» (1949) Сімони де Бовуар: матеріали VIII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Харків, 24–25 жовтня 2025 р.) / ред. кол.: О. А. Наконечна, К. І. Карпенко, В. О. Абашнік. Харків: ХНМУ, 2025. 223 с.

UDC 314.334.43
LBC 60.542.21
G34

Published by the decision of the Academic Council of
Kharkiv National Medical University.
Protocol # 16 of November 27, 2025

G 3 Gender. Ecology. Health. To the 75th anniversary of the publication of the book “The Second Sex” (1949) by Simone de Beauvoir: Proceedings of the VIII International Interdisciplinary Scientific and Practical Conference (Kharkiv, October 24–25, 2025) / editor. col.: O. A. Nakonechna, K. I. Karpenko, V. O. Abashnik. Kharkiv: KhNMU, 2025. 226 p.

Збірка репрезентує результати наукових зусиль молодих науковців та спеціалістів у галузі гендерних досліджень, екології, медицини, філософії, соціології, історії з навчальних закладів України, а також вчених із зарубіжних країн, зокрема, з Австрії, Франції, Італії, Великої Британії, Німеччини, США, Іспанії. Доповіді присвячені різним аспектам питань гендеру, екології та здоров'я. Окрема секція доповідей висвітлює студентські дослідження. Для науковців, викладачів, аспірантів та всіх зацікавлених.

©Автори, 2025

проблема взагалі зникнення деяких видів з них. Однією з найнебезпечніших ситуацій є захоплення окупантами Запорізької атомної електростанції – найбільшої в Європі. У разі аварії можливе радіоактивне забруднення не тільки територій України, а і за її межами. Також є численні випадки обстрілів об'єктів, де зберігаються отруйні речовини. Заміновані території – це не лише соціальна, а й екологічна проблема. Уламки снарядів та залишки вибухівки забруднюють ґрунти й роблять землі непридатними для використання. За даними ООН, Україна стала однією з найбільш замінених країн світу.

Аналізуючи стан біогеоценозів вчені роблять висновки про негативний вплив технічних домішок і техногенезу (техногенна міграція елементів) на них. Крім того, вплив військової, хімічної, металургічної промисловості (особливо військової!) призводить до забруднення шкідливими речовинами, в тому числі дисперсними частинками, що, нажаль, сприяє виникненню онкологічних хвороб; канцерогенні речовини (оксид азоту, нітрити і нітрати, військові викиди, вихлопи двигунів, полігалогенпохіднібензену, інші галогенвмісні сполуки) викликають онкологічні захворювання, негативно впливають на спадковість. Крім прямого руйнування всього живого є і опосередковане, а саме негативний вплив на органи і системи біологічних об'єктів, який спостерігається довгий час, навіть через роки після закінчення дії шкідливих факторів.

Загальновідомий негативний вплив іонів плюмбуму, кадмію, меркурію, накопичення яких у воді сприяє виникненню певних хвороб: при їх кумуляції відбувається збільшення концентрації іонів, що призводить до розвитку сліпоты, глухоти, паралічу (іони меркурію), хворобкровообігу (іони плюмбуму), крихкості кісток (іони кадмію). Значну шкоду організмам живих істот наносить діоксини (токсичні речовини, що утворюються при хлоруванні води), а також нітрати, що ми отримуємо з продуктами харчування (їх надлишок сприяє збільшенню вмісту метгемоглобіну в крові людини, а це призводить до зменшення тканинного дихання). Відомо, що нітрати у великій кількості переходять у нітрити у дитячого населення, що пов'язано з недостатністю сформованості ферментних систем у дітей. Акцентуємо увагу на необхідність захисту зовнішнього середовища від шкідливих викидів, особливо військового характеру.

GENDER-RELATED PECULIARITIES IN THE PERCEPTION OF PATIENT CARE IN COPD PATIENTS

Yeryomenko Galyna, Dr. Professor Bezditko Tetyana, Dr. Professor

Department of Propedeutics of Internal Medicine, Nursing and Bioethics (Kharkiv National Medical University, Ukraine)

The nursing profession is one of the key professions in the healthcare system, as nurses ensure continuity of care, support patients and implement ethical principles in

medicine. Despite the high importance of this activity, the nursing profession has historically been perceived as 'feminine'. According to the World Health Organisation, about 90% of nursing staff are women [1, p. 27]. This gender imbalance not only reflects socio-cultural stereotypes, but also determines the characteristics of professional interaction, career development and the distribution of roles in the medical environment [2, p. 93]. At the same time, modern nursing practice requires consideration of the gender characteristics of patients themselves, as gender can influence the course of disease, response to treatment, stress levels, and perceptions of care [3, 4]. It is suggested that nurses focus on the individual needs of each patient, regardless of their gender, age or social status, viewing care as a conscious professional act based on the ethics of responsibility, empathy and gender sensitivity.

The aim of this study is to examine nursing from the perspective of gender analysis as a result of gender-based nursing interactions in patients with chronic obstructive pulmonary disease (COPD).

Materials and methods: Data on 91 patients with moderate COPD were studied. Patients were randomly divided into two groups: group 1 (n = 46) received standard medical consultations and 5-6 hours of specialised nursing care, including home visits and telephone consultations; group 2 (n = 45) received standard medical care. The following methods were used to analyse the interaction between the patient and the nurse: questionnaires (Respiratory Health Assessment Questionnaire, Subjective Well-Being Questionnaire), interviews with nurses aimed at identifying perceptions of the patient's role and gender differences in care, statistical data processing, including descriptive statistics, t-tests, χ^2 criterion, and correlation analysis. In addition, special attention was paid to sociological factors: marital status, age, socio-economic status, employment, and patients' perceptions of the role of nurses.

Results:

A number of gender differences in the perception and effectiveness of nursing care were identified. When assessing the psychological component, a slight decrease in symptoms of depression and anxiety was observed among male patients ($p = 0.12$ and $p = 0.059$, respectively). No statistically significant changes were found in women ($p = 0.54$ and $p = 0.64$). When studying quality of life and clinical parameters, no significant differences between the groups were found, but among women in group I, there was a tendency towards worsening bronchial obstruction indicators ($p = 0.063$). Nurses noted that somatic complaints (shortness of breath, fatigue, pain) were more common in men, while emotional and psychological complaints (fear, anxiety, loneliness) were more common in women. In addition, nurses noted that emotional support was more often used when caring for women, while practical advice was more often used when working with men, reflecting persistent gender stereotypes in the perception of patients. Patients who were married and had stable jobs showed better dynamics and a higher level of trust in nurses, confirming the importance of social capital in the treatment process. Approximately half of the patients in group I showed improvement after the first visit by the nurse, which correlated with the level of communicative openness and mutual

understanding. The results confirm that gender factors significantly influence the quality of nursing care, the nature of communication, and the effectiveness of rehabilitation.

Conclusion:

The study suggested that there may be some differences in how nursing care is perceived and how effective it is, depending on gender. It was observed that men showed a slight reduction in symptoms of depression and anxiety; no significant changes were found in women. At the same time, there did not appear to be any significant differences in quality of life or clinical parameters between the groups. However, among women in group I, there was a tendency towards worsening bronchial obstruction due to emotional vulnerability. This suggests that there may be some lingering gender stereotypes in how patients' needs are perceived and how they respond to care. In the spirit of continuous learning and improvement, we are exploring avenues for further research. These include the development and evaluation of gender-sensitive nursing care protocols that take into account the diverse needs of different patient groups. We are also interested in studying the impact of social capital and family environment on the effectiveness of rehabilitation and psychosocial support.

References

1. WHO. State of the world's nursing 2025: investing in education, jobs, leadership and service delivery. Geneva: WHO; 2025. 163 p.
2. Frasure-Smith N, Allen M, Gottlieb L. Models of nursing in a changing health care system: overview of a comparative study in three ambulatory care settings. In: MacKay R, Zilm G, editors. Proceedings of the National Research Conference Research for Practice; 1981; Halifax, Canada. Halifax, Canada: Dalhousie University School of Nursing; 1981. pp. 90–138.
3. Daley T. Why Men Should Consider Joining the Nursing Field. Journal of Christian Nursing. 2002;19(3):22-23.
4. Ageeli MA, Alharbi MF. Healthcare Professional's Attitudes Toward Male Nurses Working in the Context of Pediatric Care. Inquiry. 2024 Jan-Dec;61:469580241284189. doi: 10.1177/00469580241284189.

ГЕНДЕРНО ЧУТЛИВИЙ ПІДХІД ДО РЕАБІЛІТАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Горецька Анастасія, Міжрегіональна академія управління персоналом (м. Київ, Україна)

Завгородня Наталія Ігорівна (Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна)

Реабілітаційний процес, у якому перебуває пацієнт чи пацієнтка/, психіка та/або тіло яких потребують відновлення, включає не тільки фізичні та психологічні аспекти якості життя, а й потребу осмислення чи переосмислення тілесності, сексуальності, ідентичності як такої. Отримання травми, процес

Pin I. V. <i>SIMONE DE BEAUVOIR AND THE GENDERED NATURE OF TALKING TO ONESELF: A CORPUS-BASED APPROACH</i>	68
Гужва А. А. <i>ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ЯК ШАНС ДЛЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ</i>	73
Сирова Г. О., Лапшин В. В., Чаленко Н. М., Козуб С. М. <i>ХІМІКО-МЕДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМ ЕКОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ</i>	76
Yeryomenko G., Bezditko T. <i>GENDER-RELATED PECULIARITIES IN THE PERCEPTION OF PATIENT CARE IN COPD PATIENTS</i>	77
Горецька А., Завгородня Н. І. <i>ГЕНДЕРНО ЧУТЛИВИЙ ПІДХІД ДО РЕАБІЛІТАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	79
Бухенау Ш. <i>ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ В ЕПОХУ ПРОСВІТНИЦТВА</i>	82
Бережна А. В., Чумаченко Т. О. <i>ВПЛИВ ДОВКІЛЛЯ НА АНТИМІКРОБНУ РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ЗБУДНИКІВ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ: ОГЛЯД ПРОБЛЕМИ</i>	85
Куцепал С. В. <i>КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	88
Сухарєва Л. П. <i>ФІЛОСОФІЯ СВОБОДИ СІМОНІ ДЕ БОВУАР ЯК ПІДРУНТЯ ІДЕЇ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ</i>	90
Сичова В. В., Литвинов М. А. <i>НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ</i>	92
Сиромолот Г. Ю. <i>ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	95
Shcherbyna M. <i>UNEQUAL KNOWLEDGE, UNEQUAL HEALTH: ADDRESSING GENDER GAPS IN STEM</i>	98
Денисенко В. В. <i>ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ТА ПРАКТИЦІ</i>	101
Шильман М. Є., Широков К. В. <i>(НЕ)МЕДИКАЛІЗОВАНА «ЖІНКА»</i>	104
Martynenko N. M. <i>WAR: GENDER CHALLENGES FOR UKRAINIAN SOCIETY AND PUBLIC HEALTH</i>	107
Марущенко О. А. <i>ЖІНОЧЕ ЛІДЕРСТВО У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ БАР'ЄРІВ ТА ПЕРСПЕКТИВ</i>	109
Омельченко В. <i>АЛЛА ГОРСЬКА: ЛІДЕРКА СМИСЛІВ, МИСТКИНЯ СВОБОДИ, ЖІНКА В КРАСІ ЇЇ ПРАВДИВОЇ ПРОЯВЛЕНOSTІ</i>	112